

PHASAL CONSTRUCTIONS IN THE MODERN ALBANIAN (A CORPUS-BASED STUDY)

Maria Morozova

Saint Petersburg

morozovamaria86@gmail.com

CORPUS-BASED APPROACHES TO THE BALKAN LANGUAGES AND DIALECTS

КОРПУСНЫЕ ПОДХОДЫ К БАЛКАНСКИМ ЯЗЫКАМ И ДИАЛЕКТАМ

5–7 DECEMBER, 2016

Outline

- Albanian phasal verbs: beginning, continuation, ending of a situation
- Albanian constructions with phasal verbs
- Constructions *phasal verb + Subjunctive* and *phasal verb + SË BËRI* in the Albanian National Corpus: Statistics and distribution
- Conclusions

Albanian verbs describing stages of a situation

An overview

- phasal verbs – phase is the only / the main meaning:
  - prototypic phasal verbs are labile:

A. Beginning:

filloj ‘to begin, start’ (vt, vi)

nis ‘to start, begin (vt, vi); ‘to dispatch’ (vt)

B. Continuation:

vazhdoj ‘to continue’ (vt, vi)

vijoj ‘to continue’ (vt, vi)

C. Ending of a situation:

mbaroj ‘to finish, end (up)’ (vt, vi)

përfundoj ‘to finish, end (up)’ (vt, vi)

- passives are derived from transitive verbs:

sos, siset ‘to finish’ (vt), ‘to be finished’ [Colloq]

kryej, kryhet ‘to complete’ (vt), ‘to be completed’

- other components can be added to the basic phasal meaning, i.e. sudden or undesirable termination of a situation, failure:

C. Ending of a situation:

ndërpres, ndërpritet 'to interrupt' (vt), 'to be interrupted'
lërej 'to let up, cease' (vi)
praj '[Reg Colloq] to stop' (vt, vi)
ndal, ndaloj 'to halt, stop, discontinue (vt, vi)'; 'to prohibit' (vt)

- non-phasal verbs used to describe phase

A. Beginning:

zë 'to take, catch' (vt); 'to start, begin' (vt, vi)

vij 'to come; to begin' (vi)

marr 'to take; to take up, start' (vt)

vihem 'to place oneself; [Colloq] to begin to'

mbes 'to stay; [Colloq] to start, begin' (vi)

qes 'to take out; [Reg] to start' (vt)

C. Ending of a situation:

pushoj 'to have rest' (vi); 'to pause, stop' (vt, vi)

(r)resht 'to chase off; to restrain' (vt); 'to cease' (vt, vi)

dështoj 'to abort' (vt); 'to go wrong, fail' (vi)

shuaj 'to extinguish, erase, exhaust' (vt); 'to cease' (vi)

ngopem 'to feel full, get saturated' (refl)

[Totoni 1969; Gjinari 1975: 122; Newmark et al. 1982: 104-107;
Buchholz, Fiedler 1987: 170; Gramatika e gjuhës shqipe 2002: 265]

Albanian phase constructions

An overview

1. Phase verb + Subjunctive construction (Stndrd, dial. Tosk) vs. “Gheg infinitive” (dial. Gheg)

- Structure:

mbaro-n

finish-IND.PRS.3SG

‘(s)he finishes to do’

të

SBJV

bë-jë

do-SBJV.PRS.3SG

- Morphosyntactic features of the Subjunctive construction:
  - Tense agreement between the verb in Subjunctive mood and the phase verb: Imperfect Subjunctive in past contexts (1), Present Subjunctive in the other contexts (however, in spoken language Present can be used in place of the Imperfect Subjunctive (2))

(1) Lufta e popullit shqiptar **vazhdoi (IND.AOR.3SG) të luante (SBJV.IPF.3SG)** një rol të rëndësishëm ndërkombëtar gjatë shek. XVI deri në mesin e shek. XVII. [Historia e popullit shqiptar]

‘The resistance of the Albanian people **continued to play** an important international role in the XVI – middle of XVII century.’

(2) *Vetëm me fitore **vazhdonin (IND.IPF.3PL) të qëndrojnë (SBJV.PRS.3PL)** në krye të tabelës. [Koha.mk, 2011.03.29]

‘Only with a victory they **continued to stay** on top of the table.’

- Morphosyntactic features of the Subjunctive construction:
  - The Subjunctive complement can be negated (the negative particle **mos** is introduced between the Subjunctive particle **të** and the verb form)

(3) Ajo **do vazhdojë të mos hajë dhe të mos pijë** në qoftë se ti nuk bën një zotim të ri, tha prifti.

[B. Blushi. Të jetosh në ishull. 2008]

‘She **will continue not to eat and not to drink** if you do not make a new commitment, the priest said.’

- Both Active (4) and Non-Active (5) Subjunctive forms of transitive verbs are used

(4) **fillo-n**   **të ndërto-jë**   ‘he begins to build’
 begin-PRS.3SG   SBJV   build-SBJV.PRS.3SG

(5) **fillo-n**   **të ndërto-het**   ‘it begins to be built’
 begin-PRS.3SG   SBJV   build-INACT.SBJV.PRS.3SG

2. Coordinating construction with *e* ‘and’ and verbs in Indicative mood (Colloquial, dial. Tosk)

- Structure:

zë

begin-IND.PRS.3SG

e

and

rrit-et

grow-INACT.IND.PRS.3SG

‘it begins to grow’ (lit. “it takes and grows”)

- Colloquial, will not be further analyzed

3. Phase verb + deverbal neuter noun in the Ablative case (“SĚ BĚRI construction”; petrified)

- Structure:

mbaro-n

sĕ

bĕr-i

finish-IND.PRS.3SG ART.N.ABL.SG.INDF doing-ABL.SG.INDF

‘(s)he finishes doing’

- Morphosyntactic features of the construction:
  - No tense agreement between the underlying participle and the phasal verb
  - Takes an object if the underlying participle is formed from a transitive verb

(6) Kështu Zoti i shpërndau mbi faqen e tërë dheut dhe ata **pushuan (IND.AOR.3PL) së ndërtuari qytetin.**

[Dhjata e vjetër, Zanafilla. Përkth. Shoqërisë Biblike e Shqipërisë]
(= ‘ata **pushuan të ndërtonin qytetin**’)

‘So the Lord scattered them over the face of the whole earth; and they **stopped building the city.**’

(7) Drejtues të fondacionit kanë vendosur të përkrahin ndërtimin e shtëpisë, e cila **ka filluar (IND.PF.3PL) së ndërtuari** në muajin gusht të këtij viti. [Zëri, 2013.10.17]
(= ‘...e cila **ka filluar të ndërtohet**’)

‘Foundation executives have decided to support the construction of the house, which **started being built** in August this year.’

- Use (with terminatives in ex. (8-12)):
the underlying participle can be derived from a range
of predicates of different semantic types, i.e.:

– Stative verbs (*dua* ‘to want; to love’, *jam* ‘to be’, *ekzistoj* ‘to exist’, *jetoj* ‘to live; to be alive’) – end of a state:

(8) Bota **do pushojë së ekzistuari** sot në orën gjashtë pasdite.
[Koha.mk, 2011.05.21]

‘The world **will stop existing** today at 6 p.m.’

– Atelic verbs (*rrihem* ‘to grow’) – end of a process:

(9) Jam bërë hanëme, kur akoma **nuk kisha mbaruar**
së rrituri. [Ilir Levonja, “Një dasmë dhe një dashuri”, 2000-2010]

‘I became a wife, when I **had not yet finished to grow up**’.

– Multiplicative verbs (*trokas* ‘to knock’, *qëlloj* ‘to shoot’, *pikoj* ‘to drip’) – end of a multiplicative process:

(10) Pastaj e kuptova se ky gjest ishte i papëlqyeshëm
dhe **pushova së trokituri**.

[Dritëro Agolli. Trëndafili në gotë. 1970–1979]

‘Then I understood that this fest was unpleasant,
and **stopped knocking**.’

- “Strong” telic verbs (*vij* ‘to come’, *vdes* ‘to die’, *vë* ‘to put’) – end of an iterative process:

(11) ...**nuk reshtnin së ardhuri** në Itali dita-ditës
emigrantë të panumërt...

[Ahmet Shqarri, “Kujtime të një gazetari sportiv”, 2001]

‘...countless emigrants **did not stop arriving** in Italy
day by day...’

- Punctive verbs (*gjej* ‘to find’, *fitoj* ‘to win’, *ndez* ‘to ignite’) – end of a sequence of habitual actions

(12) Ndërkohë **mos ndaloni së ndezuri** një qiri për mua sa
herë t’ju jepet rasti.

[Vladimir Marku. Polonia, unë dhe bjondet. 2006]

‘Meanwhile, **do not stop igniting** a candle for me
whenever you have chance.’

- Use:

- Grammars say that the SË BËRI construction is used solely with **terminative** verbs (*mbaroj, pushoj, resht, praj, ndal*, etc.) and in other verbal constructions that denote actions reaching a limit (with *lodhem* ‘to get tired’, *vdes* ‘to die’, *bie* ‘to fall’). [Newmark et al. 1982: 104-107; Buchholz, Fiedler 1987: 170; Gramatika e gjuhës shqipe 2002: 265]

(13) **u lodh së dhimptuni** [Pjetër Bogdani. Çeta e profetëve. II. 1685]
‘he got tired of suffering’

(14) Në të vërtetë asnjëherë **s’kishte pushuar së marri** me të.
[Ismail Kadare. Kush e solli Doruntinën. 1979]
‘In fact, he had never ceased to be involved in it.’

- A previous study based on a considerably small collection of literary texts from 1940-1960s showed that SË BËRI construction was used **10** times of 319 with **inchoative** (*filloj, nis*) and **continuative** verbs (*vijoj, vazhdoj*). [Габинский 1967: 105]
- In mass media of 1980s, **inchoative and continuative** verbs *filloj, nis, vazhdoj* are often used with the SË BËRI construction, and **terminative** verbs *pushoj, mbaroj* can be used with Subjunctives. [Kelmendi 1988: 201]

(15) Si duhet **filluar së luftuari** korrupsionin?

[Zëri, 2013.06.06]

‘How shall we **begin to fight** the corruption?’

INCHOATIVES,
CONTINUATIVES

+ SBJV

TERMINATIVE

+ *SĚ BĚRI* CONSTRUCTION

- Where and why does it happen?

Constructions

phasal verb + Subjunctive,

phasal verb + SË BËRI

in the Albanian National Corpus:

Statistics and distribution

Data Source: Albanian National Corpus

- <http://web-corpora.net/AlbanianCorpus/search/>
- Number of tokens: **19 431 249**
- Period: **1960-2010s** (most part...)
- Annotated: **morphological tagging, metatext data;**
non-disambiguated

Subcorpora	Tokens	% of the Corpus
Press	12 228 672	62.93%
Fiction	3 842 108	19.77%
Non-fiction	3 360 469	17.3%
Scientific, official	2150535	11.07%
Religious	744989	3.84%
Memoirs, essays	464945	2.39%

INCHOATIVES

VERB	+ SË BËRI	+ SBJV
filloj	32	2814
nis	14	1181
zë	0*	102
rifilloj	1	5
TOTAL	47	4102

CONTINUATIVES

VERB	+ SË BËRI	+ SBJV
vazhdoj	19	4118
vijoj	0*	101
TOTAL	19	4219

TERMINATIVES

VERB	+ SË BËRI	+ SBJV
pushoj	143	27
mbaroj	52	0*
(r)resht	38	1
ndaloj	29	5
ndal	13	35
përfundoj	11	7
ngopem	5	0*
dështoj	2	154
ndërpres	2	0*
praj	2	0*
shuaj	1	0*
TOTAL	296	229

SË BËRI constructions

- with inchoative verbs (47 examples)

	Gazeta Shqiptare (SHQ)	Zëri (KS)	Koha.mk (MK)	Non-fiction
filloj	-	27	4	1
nis	3	9	2	-
rifilloj	-	1	-	-

- with continuative verbs (19 examples)

	Gazeta Shqiptare (SHQ)	Zëri (KS)	Koha.mk (MK)	Non-fiction
vazhdoj	1	9	5	4

SË BËRI constructions

- with inchoative verbs (47 examples)

	Gazeta Shqiptare (SHQ)	Zëri (KS)	Koha.mk (MK)	Non-fiction
filloj	-	27	4	1
nis	3	9	2	-
rifilloj	-	1	-	-

- with continuative verbs (19 examples)

	Gazeta Shqiptare (SHQ)	Zëri (KS)	Koha.mk (MK)	Non-fiction
vazhdoj	1	9	5	4

- (16) Zyrtarët doganorë nga mesnata **kanë nisur së zbatuari** sanksionet e reja, raporton Radio Evropa e Lirë. [Koha.mk, 2013.09.09] (10)
'At midnight customs officials **began to apply** new sanctions, as reported by Radio Free Europe.'
- (17) Ai theksoi se pritet që gjatë shtatorit, edhe në Zyrën Rajonale në Pejë **të fillojë së funksionuari** Shërbimi i digjitalizuar i kujdesit për tatimpagues. [Zëri, 2013.07.24] (10)
'He emphasized that the digitized taxpayer service is expected **to start functioning** in September also in the Regional Office of Peja.'
- (18) Drejtues të fondacionit kanë vendosur të përkrahin ndërtimin e shtëpisë, e cila **ka filluar së ndërtuari** në muajin gusht të këtij viti. [Zëri, 2013.10.17] (8)
'Foundation executives have decided to support the construction of the house, which **started being built** in August this year.'
- (19) Tani kur kjo marrëveshje **ka filluar së implementuari**, Kosova dhe institucionet e saj do t'i kryejnë obligimet që i kanë karshi kësaj marrëveshjeje. [Zëri, 2013.06.27] (7)
'Now when the agreement begins to be implemented, Kosovo and its institutions shall perform the obligations they have under this agreement.'
- (20) Busek një ditë më herët paralajmëroi mundësinë edhe të ndarjes së Kosovës por sipas tij kjo gjë ende **nuk ka nisur së diskutuari**. [Koha.mk, 2012.02.06](6)
'A day earlier, Busek warned about the possibility of Kosovo's separation, but according to him, this issue **has not yet started to be discussed**.'

- (16) Zyrtarët doganorë nga mesnata kanë nisur së zbatuari sanksionet e reja, raporton Radio Evropa e Lirë. [Koha.mk, 2013.09.09] (10)
'At midnight customs officials began to apply the new sanctions reported by Radio Free Europe.'
- zbatoj 'to apply' (10)*
- (17) Ai theksoi se pritet që gjatë shtatorit të kësaj viti funksiononjë së funksionuari Shërbimi i doganave në Kosovë. [Zëri, 2013.07.24] (10)
'He emphasized that the digitized customs service is expected to start functioning in September also in the regional office of Pristina.'
- funksionoj 'to function' (10)*
- ndërtoj 'to build' (8)*
- (18) Drejtues të fondacionit kanë vendosur që të ndërtuar cila ka filluar së ndërtuari në muajt e fundit të vitit të kaluar. [Zëri, 2013.07.24] (7)
'Foundation executives have decided to support the construction of the house, which started being built in the last months of the last year.'
- implementoj 'to implement' (7)*
- diskutoj 'to discuss' (6)*
- (19) Tani kur kjo marrëveshje ka filluar së implementuari, Kosova dhe institucionet e saj do t'i kryejnë obligimet e kësaj marrëveshjeje. [Zëri, 2013.06.27] (6)
'Now when the agreement begins to be implemented, Kosovo and its institutions shall perform the obligations of this agreement.'
- veproj 'to act',
realizoj 'to effectuate'
punoj 'to work', etc.*
- (20) Busek një ditë më herët paralajmëroi mundësinë edhe të ndarjes së Kosovës por sipas tij kjo gjë ende nuk ka nisur së diskutuari. [Koha.mk, 2012.02.06](6)
'A day earlier, Busek warned about the possibility of Kosovo's separation, but according to him, this issue has not yet started to be discussed.'

SË BËRI constructions

- with inchoative verbs (47 examples)

	Gazeta Shqiptare (SHQ)	Zëri (KS)	Koha.mk (MK)	Non-fiction
filloj	-	27	4	1
nis	3	9	2	-
rifilloj	-	1	-	-

- with continuative verbs (19 examples)

	Gazeta Shqiptare (SHQ)	Zëri (KS)	Koha.mk (MK)	Non-fiction
vazhdoj	1	9	5	4

Lasgush Poradeci. Vepërimi kombëtar i shqiptarëve të Rumanisë me kryeqëndër kolloninë e Bukureshtit. 1931

(21) Kjo mënyrë vepërimi praktik, të drejt-për-drejtshëm, pat qënë një parapëlqim i Shoqërisë, që kur **filloj së qëni** vetvetiu në Bukuresht më 1879 <...>

‘This direct way of practical activity, had been a preference of the Society, since the time when it **began to exist** independently in Bucharest in 1879 <...>’

(22) Shoqërija Diturija që u ngjiz më 1887 pas evenimenteve të lartpërmëndura të Dritës, nuk mbaroj më 1902 me faktin e themelimit të një tjetre, më së re, po **vazhdoj së qëni** <...>.

‘The society “Knowledge”, which was founded in 1887, after the said events with the [society] “Light”, did not disappear in 1902, with the establishment of another one, a newer one, but **continued to exist** <...>.’

(23) Me këtë thirrje, Diturija, ajo **vazhdoj së punuari** dhe **së vepruari** dhe **së shtuari** meritimin dhe famën e saj ndaj Atdheut, nëntëmbëdhjet vjet të paprera gjer më 1906.

‘With this call, “Knowledge”, it **continued working** and **acting**, and **increasing** its merits and fame in the Fatherland, nineteen years in succession, until 1906.’

Lasgush Poradeci. Vepërimi kombëtar i shqiptarëve të Rumanisë me kryeqëndër kolloninë e Bukureshtit

jam 'to be'

(21) Kjo mënyrë vepërimi praktik, të drejt-per-drejtshem, pat qënë një parapëlqim i Shoqërisë, që kur **filloj së qëni** vetveti në Bukuresht më 1879 <...>

jam 'to be'

'This direct way of practical activity, had been the preference of the Society, since the time when it **began to exist** independently in Bucharest in 1879 <...>'

shtoj 'to increase'

(22) Shoqërija Diturija që u ngjiz më 1887 pas shpalljes së përmëndura të Dritës, nuk mbaroj më 1902 me faktin e themelimit të një tjetre, më së re, po **vazhdoj së qëni** <...>.

punoj 'to work'

'The society "Knowledge", which was founded in 1887, after the said events with the [society] "Light", did not disappear with the establishment of another one, a newer one, but **continued to exist** <...>.'

veproj 'to act'

(23) Me këtë thirrje, Diturija, ajo **vazhdoj së punuari dhe së vepruari dhe së shtuari** meritimin dhe famën e saj ndaj Atdheut, nëntëmbëdhjet vjet të paprera gjer më 1906.

'With this call, "Knowledge", it **continued working and acting, and increasing** its merits and fame in the Fatherland, nineteen years in succession, until 1906.'

Conclusions

- The SË BËRI construction is still rarely used with non-terminative phasal verbs in standard Albanian
- Most cases are found in Albanian newspapers from Kosovo and Macedonia (Gheg)
- The same feature is found in Tosk texts (by Lasgush Poradeci) created before the standardization of Albanian
- The mixing of Subjunctive constructions and SË BËRI constructions thus can be a general feature of the spoken language (not of dialectal character), which strongly influences the language of the modern mass media
- Correct interpretation of non-standard and not well-described features in a standard language corpus is possible only if non-standard texts are available for comparison

THANK YOU FOR ATTENTION!

← → ↻ web-corpora.net/AlbanianCorpus/search/index.php?interface_language=en

Albanian
National
Corpus

MAIN

Found: **39** matches, **38** documents

- 1. Zëri, 2013.04.19** - 2013 [Expand](#)
I pyetur nëse është momenti i fundit dhe ai i duhuri që standardi i gjuhës shqipe të inkuadrojë edhe leksikon e dialektit gegë, Rugova ka thënë se diskutimet për këtë nuk kanë munguar: «Kemi pasur diskutime më herët, jo se kemi pasur shembuj dhe rezultate si grupe punuese, por unë mendoj se këtu mund të **fillojmë së pari** me konceptin dhe hapjen pa paragjykimë të leksikut ».
- 2. Zëri, 2013.06.28** - 2013 [Expand](#)
Kjo marrëveshje, e cila kishte **filluar së zbatuari** edhe pa u ratifikuar, sipas kësaj lëvizjeje, i prodhoi efektet e para të dëmshme të saj: komandant policie në Kosovë u bë polici i Milosheviqit, dhe bashkëpunëtori i kriminelit Veselinoviq, Nenad Gjuriqi.
- 3. Zëri, 2013.07.23** - 2013 [Expand](#)
Sot çdonjëri që vjen në UEJL nga Kosova apo ndonjë trevë tjetër, ka qindra oferta, duke **filluar së pari** nga universitetet publike.
- 4. Zëri, 2013.07.17** - 2013 [Expand](#)
Kryeministri Hashim Thaçi ka theksuar se është jashtëzakonisht me rëndësi që procesi i implementimit të marrëveshjes për normalizimin e marrëdhënieve të shtetit të Kosovës dhe Serbisë, ka **filluar së implementuari** me agjendë të plotë.

Page: First **1** 2 3 4 Last [Print version](#) | [Save to file](#)

Distance to the next token:
From to words

Wordform	Lexeme	Translation
së		2

[Gram & Lexical Attributes](#)

[Advanced](#)

Distance to the next token:
From to words

Wordform	Lexeme	Translation
*ri		3

[Gram & Lexical Attributes](#)

[Advanced](#)

[Advanced Distance](#)

[Specify Subcorpus](#)
[Display Options](#)
[Search in New Window](#)
[Error Report](#)

powered by [Corpus Technologies](#) Exact Loose